

RESTAURÁTORI DOKUMENTÁCIÓ

1.

Restaurátor: Korhecz Pap Zsuzsanna

Restaurálás ideje: 2017. november 2. - 2017. december 10.

Szerző: Flakovits Endre

A mű címe: Szűzanya

Kora: 1898

Mérete: 47 x 36,5 cm

Anyaga: olaj-vászon

Jelzete a hátoldalon: Festő Flakovits Endre káplán 1898

Tulajdonosa: Viski Károly Múzeum, Kalocsa

Leltári szám: 2005.2.3.

Átvételi állapot leírása:

A festmény feltételezhetően egy metszet alapján készült, az imádkozó Szűzanyát ábrázolja. Szűz Mária félrehajtott fején sárga kendőt visel, vállán élénk színű kék köpeny, ruhája rózsaszín. Kezét imára kulcsolja össze.

Az olajfestmény gyári szövésű és alapozású vászonra készült, ékelhető fenyőfa vakkeretere gyári szögekkel erősítették fel a hordozót. Nagy méretű mechanikai sérülések éktelenítik a képet. A bal oldali hasadás a vászonhordozót is szétszaggatta, a jobb oldali sérülés következtében az alapozás és a pigmentréteg pergett le. A kép teljes felülete repedéshálószerűen fedett. A lakkréteg oxidálódott, besötétedett. A kép felületét szennyeződésréteg fedi. Korábbi javítások (tömítés, átfestés) nyomai a Szűzanya homlokánál, hajánál, kendőjénél és a háttérben a jobb oldalon.

A restaurálás menete

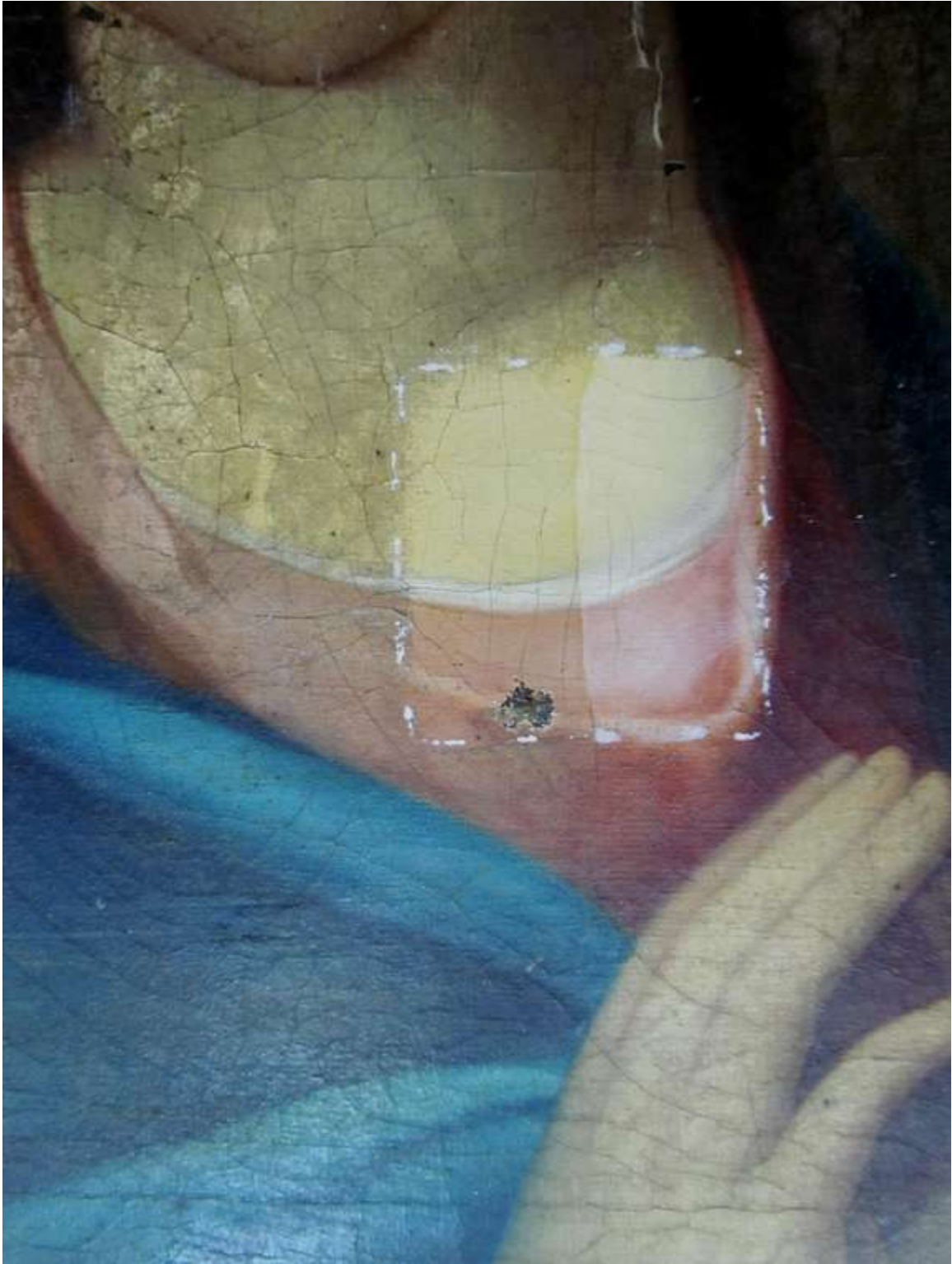
- a festett felület levédése
- a hátoldal tisztítása
- lyukak élberagasztása, a hasadás összefésülése
- a húzószélek megerősítése
- a deformálódások megszüntetése
- BEVA-s konzerválás
- a festett felület feltárása (a korábbi fehér színű tömítést csak ott távolítottam el, ahol fedte az eredeti festékréteget)
- zselatinos, színezett krétamasszás tömítés
- újbolí átvasalás
- dublírvászon felragasztása PVAC vizes diszperzióval
- felfeszítés a konzervált vakkeretre
- lakkozás dammár lakkal
- beilleszkedő olaj-retus lakkal higítva
- védő lakk réteg felvitele

Átvételi állapot

Átvételi állapot-hátoldal

Tisztítópróba

Tisztítás közben

Konzervált, feltárt állapot

Kitömített állapot

Restaurált állapot

Restaurált állapot-hátoldal

Átvételi állapot, részlet

Kész állapot, részlet

2.

Restaurátor: Korhecz Pap Zsuzsanna

Restaurálás ideje: 2017. november 2. - 2017. december 10.

Szerző: Ismeretlen mester

A mű címe: Thyrsus Gonzales jezsuita generális

Kora: 18. század vége

Mérete: 176x 129cm

Anyaga: olaj-vászon

Jelzete nincs

Tulajdonosa: Viski Károly Múzeum, Kalocsa

Leltári szám: 2017.1.1.

Átvételi állapot leírása:

A festmény feltételezhetően ismeretlen magyarországi mester alkotása. Valószínűleg Katona István kanonok, történész hagyatékához tartozott egykor, aki szintén a jezsuita rend tagja volt a rend 1773-as feloszlataáig. A 1951-ben kalocsai házáat államosították, más értékekkel együtt kidobták e képet is az utcára. A múzeum szakemberei megmentették a pusztulástól.

A kép középpontjában fekete színű rendi ruhában és birétummal a fején Thyrsus Gonzáles, a jezsuita rend 13. generálisa ül, kezében egy bekeretezett oltártervrajzot tart, baljával rámutat. A tervrajzon Loyolai Szent Ignácnak, a jezsuita rend alapítójának képe látható egy megdicsőülés kompozícióban. Az asztalon két vaskos, vörösgerincű könyv fekszik. A jobb alsó sarokban egy latin nyelvű felirat olvasható.

Tyrsus Gonzáles de Santalla, S. J. (Arganza,1624.1.18.- 1705.10.27.) spanyol teológust 1687-ben választották meg a jezsuita rend generálisává. Tanulmányait Villafrancaban, Orviedoban, Valladolidban és végül a Salamancai Egyetemen végezte, 1643-ban lépett a rendbe.

Az olajfestmény hordozója kézi szövésű és sárga olaj-alapozású vászon, melyet két darabból ráhagyásos varrással illesztettek össze (58,5+70,5 cm). A szövetszélesség 73 cm, szövetsűrűség 13/12 szál/vetülék. Vakkerete fenyőfából készült, hat darabból, áll, egy

keresztmerezítéssel. A vakkeret nem ékelhető, darabjait csapolással és ragasztással rögzítették egymáshoz. Nem rovarkárosított, a csapok eltávolításával ékelhetővé alakítható. Hevenyészett díszkerete későbbi, gyári szögekkel szögelték fel a vakkeretre a festett felületen keresztül. A hordozóvasznat kovácsoltvas szögekkel rögzítették vakkeretére, s azon készítették elő a festéshez (enyvezés, alapozás). A hordozót több helyen mechanikai sérülés érte, kisebb lyukak, hasadások keletkeztek rajta. Alja és bal oldala huzamosabb ideig vízben ázhatott, ennek következtében a hordozó szétmállott, a rajta lévő alapozás és pigmentréteg megsemmisült cca. 7 cm-es szélességben.

Az alapozás a festékréteggel együtt nagy szigetekben megrepedezett, erőteljesen pereg.

A hátoldalat barna olajfestékekkel átfestették, valószínűleg a tartósság érdekében. Ebbe utólagosan belekarcolták az ábrázolt nevét.

A hordozó erőteljesen deformálódott. A lakkréteg oxidálódott, besötétedett. A kép felületét szennyezőréteg fedti, egyes helyeken a lakkréteg kifehéredett.

A restaurálás menete

- a festett felület levédése
- a hátoldal tisztítása, az olajfestékréteg részleges eltávolítása
- lyukak élberagasztása, a hordozó hiányainak kiegészítése
- a húzószélek megerősítése
- a deformálódások megszüntetése
- a vászonillesztés lesorvasztása
- konzerválás (méhviasz és dammárgyanta 60:40%-os keverékével)
- a festett felület feltárása
- zselatinos, színezett krétamasszás tömítés
- akvarell aláfestés
- újéből átvasalás
- dublírvászon felragasztása PVAC vizes diszperzióval
- felfeszítés ékelhető vakkeretre
- lakkozás dammár lakkal
- beilleszkedő olaj-retus lakkal hígítva
- védő lakk réteg felvitele

ÁLLOMÁNYVÉDELMI INTÉZKEDÉSI TERV

1. A restaurált festmény karbantartása külön kezelést nem igényel.
2. A festmény tisztítása csak indokolt esetben, puha ronggyal vagy ecsettel történhet. Víz, vegyi anyag használata tilos.
3. Bármiféle rendellenesség észlelése esetén restaurátor szakembert értesíteni szükséges.
4. A teremben lehetőség szerint biztosítani kell az állandó klimatikus viszonyokat, huzatos helyiségben a festmény elhelyezése kerülendő. A levegő páratartalmának emelkedése esetén a kép sarkainál a vászon enyhén meghullámosodhat, de ha a normál klímaviszonyok visszaállnak, a vászon újra kifeszül (optimális érték: $20\pm 2^{\circ}\text{C}$, RH $45\pm 5\%$).
5. A festmény közvetlen napsugárzásnak ne legyen kitéve, külön megvilágítása esetén a világítótestek UV sugárzást ne bocsássonak ki (optimális érték 150 lux).
6. A kiállított festmény közelében fűtőtest, párologtató üzemeltetését kerülni kell.
7. A festmények raktározásánál ne kerüljenek a képek közvetlenül a földre. Sarkokat sarokvédővel célszerű ellátni, valamint a képeket egymástól elválasztva, állítva kell tárolni.

Átvételi állapot

Átvételi állapot-hátoldal

Átvételi állapot-részletfelvételek

Konzervált, feltárt állapot

Tisztítópróbák

A restaurált kép

A restaurált kép hátoldala

A pályázatban igényelt összeg 900.000 forint volt, melynek 70,87%-át nyertük el. Az elnyert teljes pályázati támogatást, 650.000 forintot a restaurálási tiszteletdíjra fordítottuk. Mivel a festményeket határon kívül restauráltattuk, a pályázat tényleges megvalósítási költsége 696.532 forint, mely magában foglalja az ATA igazolvány és annak hitelesítési díját, a festmény biztosítási díját, illetve a szállítási költséget.

A restaurált képeket a Múzeumok éjszakája 2018. program keretében mutatjuk be először a közönségnek egy időszakos kiállítás keretében.

2017-ben támogatást nyertünk az EFOP 4.1.9.-16. számú pályázaton a Kalocsai Képtár fejlesztésére. Ennek befejezési határideje 2019-ben lesz. A két festményt az említett pályázatból megújuló Kalocsai Képtárban nyíló állandó kiállításban fogjuk elhelyezni 2019-ben.

A pályázati leírás és fotók a Viski Károly Múzeum Kalocsa honlapján, a <http://viskikarolymuzeum.hu/palyazatok/palyazat/jezsuita-rendfonok-festmenyek-restauralasa> linken elérhetőek.